

Indikator for pesticidskader

En gruppe forskere vurderer, det er muligt at udvikle indikatorer for pesticidskader, men det vil kræve en mangeårig og intensiv forskningsindsats.

Gruppen af forskere fra Københavns Universitet, Orbicon, COWI, Århus Universitet og DHI har lavet en [udredning](#) for NaturErhvervstyrelsen og Miljøstyrelsen. Vurderingen er, at en del af de eksisterende forskningsresultater kan anvendes i udviklingsarbejdet, men at der er så store mangler, at det vil kræve mange års forskning at fremskaffe den tilstrækkelige viden og de nødvendige data. Det gælder blandt andet:

- Hvilke organismer er egnede til at måle på, f.eks. jordbundsorganismer/insekter/planter/fugle?
- Hvilken tilstand kan danne en reference, f.eks. økologiske marker?
- Udvikling af indikatorer på forskellige niveauer, f.eks. mark/bedrift/kommune/landsplan og forskellige økosystemer, f.eks. vandløb/vandhuller/dyrket areal/hegn/naturarealer.

Udredningen giver, på basis af en gennemgang af litteraturen om påvirkninger af pesticider, et idé-katalog til, hvordan skadeindikatorer vil kunne udvikles. På grund af en omfattende mangel på data og viden til at kunne udvikle en overordnet indikator foreslår forfatterne, at man kan starte med en skadeindikator for vandløb, da der i udlandet er udviklet en sådan model. Sideløbende kunne man så påbegynde forskning/udredninger, der efterhånden kan lede frem mod indikatorer for andre øko-systemer.

Udredningen er tilgængelig på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside: [Mulig udvikling af indikatorer for pesticidskader](#). Forfatterens sammenfatning kan læses på side 5-7.

Kommentarer

Den nye PesticidBelastningsIndikator (PBI) er et udtryk for den mulige belastning af pesticider udregnet på basis af midlernes iboende egenskaber. Den siger imidlertid ikke noget om, i hvilket omfang der sker en belastning, da skader naturligvis kun vil ske i det omfang, der sker en eksponering med midlerne. Et mere kvalificeret bud på påvirkninger af pesticider ville derfor være en indikator, der er baseret på observerede ændringer i miljøet. Desværre viser udredningen, at der på hverken kort eller mellemlangt sigt er mulighed for at etablere en eller flere indikatorer, der kan give et reelt billede af den påvirkning, som pesticider har på omgivelserne.

Forskerne er optimistiske med hensyn til at kunne udvikle indikatorer for skade af pesticider. Over for dette står tidligere erfaringer med andre store og ambitiøse projekter. På EU-plan forsøgte man for en del år siden at udvikle en pesticidindikator benævnt HAIR, som synes at skulle hengå til glemsel. I Danmark har vi [KUPA](#) (Koncept for Udpegning af Pesticidfølsomme Arealer), som skulle have gjort det muligt at udpege sårbare jordtyper, der kan udgøre en særlig risiko for udvaskning af pesticider til grundvand. Nu, cirka 12 år efter projektet blev iværksat, har ministerierne sat sig for at få afklaret, om forskningsresultaterne kan bruges til at lave et redskab, der kan anvendes i praksis.

Udredningen om pesticidskadeindikatorer tegner et billede af en meget ambitiøs og kompleks udviklingsopgave og bør derfor give anledning til en diskussion af, om forskningsressourcerne på pesticidområdet kunne bruges med langt større effekt for naturen ved at rette blikket mod selve anvendelsen af pesticiderne. På anvendelsessiden er der et stort behov for at få en meget dybere forståelse af en række skadevoldere, så forebyggelse og alternative metoder kan supplere eller erstatte pesticidanvendelsen. På det teknologiske område er der også store muligheder for at udvikle metoder, der kan mindske anvendelsen af pesticider og ikke mindst nedsætter risikoen for at eksponere omgivelserne uden for de dyrkede arealer med pesticider.

En overvejelse, som mangler i rapporten, er et bud på hvordan og med hvilke ressourcer pesticidskadeindikatorerne kan anvendes, hvis de bliver udviklet. Monitoringsprogrammer er som regel dyre i drift, hvorfor denne vinkel også må være relevant.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.